

UZAKLAR II

Dünyanın ucuna yolculuk...

Osman Atasoy www.osmanatasoy.org

İlk hedefimiz Akdeniz!

Falkland'ı geçtikten sonra dönüş yolu resmen başlıyor. Eve daha 8 bin mil var. Ama Uzaklar II'nin Horn Burnu ve Antarktika seferine noktanın konacağı yer işte tam burası.

Uzaklar II'nin yıllardır güneye çevrili pruvası artık kuzeyi gösteriyor. Dönüş yolundayız. Antarktikadan ayrılalı dört gün oldu. Güney Amerika'nın ucuna doğru tırmanıyoruz. Gidiş yolunun aksine deniz ve rüzgâr bu sefer bizimle... Tekne dalgaların üzerinden kayarak hızla hedefine doğru ilerliyor. Şimdilik her şey yolunda görünüyor.

Nihayet ufukta bir kara parçası beliriyor. Uzaklar II üçüncü kez Horn Burnu'nu bordalıyor. Okyanusun derinliklerinden kara bir ejderha gibi fırlamış o muhteşem kayalığı bu sefer sancak bordada bırakıyoruz. Sibel, "Artık iki kulağıma da birer altın halka takabilirsin, buna hak kazandın," diyor. Doğru söylüyor, Horn Burnu'nu geçmek denizcilere bazı imtiyazlar sağlıyor. Dünyanın ucundaki fırtınalar burnunu dönmenin mükâfatlarından biri, denizcinin burnu geçtiği tarafa bakan kulağına küpe takmaya hak kazanması.

Poseidon Horn denizcilerine başka ayrıcalıklar da sağlıyor.

Mesela onlar artık rüzgâra karşı işeyebiliyorlar! Sibel bunu da hatırlatınca Uzaklar'ın rüzgârüstü tarafına geçip bir deneme yapıyorum. Netice mi... Onu söylemeyeceğim, şimdilik kendime saklıyorum! Ama bence denemeye değer.

FALKLAND ADALARINDA

Falkland Adalarına girerken iklimimiz de biraz endişeliyiz. Güney Okyanusu'nun ortasındaki adalar İngiltere'ye ait. Kimseye ait olmayan Antarktikada tertemiz dolaşan Uzaklar'ın sancak gurgatasında şimdi İngiliz bayrağı dalgalanıyor. Bizi huzursuz edense pasaportlarımızda İngiltere vizesi bulunmaması... Adaların yegâne limanı Stanley'ye girip demirliyoruz. Giriş işlemleri için tekneye gelen görevli vizesiz pasaportları dert etmiyor. "Size şimdilik bir ay vize veriyorum," diyerek mührü basıyor. Giderken de ekliyor: "Eğer daha fazla kalmak isterseniz ofisime gelin, hallederiz..."

Stanley bahçe içlerine kondurulmuş tek katlı rengârenk evlerden oluşmuş, köyden biraz büyükçe bir yerleşim. İngiliz >>>

Önlerinde böyle meşakkatli bir yol uzanan denizcilerin, kaldıkları sakin koydan çıkmamak için türlü mazeretler icat ettiklerini biliyoruz.

asıllı halkın neredeyse tamamı koyunculukla uğraşiyor. Falklandlar'da Stanley'den başka yerleşim bulunmuyor. Ancak civardaki irili ufaklı adaların ıssız koylarında, içinde birkaç ailenin yaşadığı evlerden oluşan koyun çiftlikleri var. Güney Okyanusu'nun bereketli sularında avlanan büyük balıkçı gemileri de avlarını Stanley'den Amerika ve Avrupa'ya gönderiyorlar.

Falklandlılar'a hemen kanımız kaynıyor. Tabiatla iç içe yaşayan, biraz kaba saba, argo konuşmayı seven, ama aynı derecede güler yüzlü ve yardımsever insanlar; deniz insanlarını andırıyorlar. Dünyanın bu uzak köşesine yılda sadece birkaç tekne geliyormuş. Kısa sürede bir sürü arkadaşımız oluyor. Hele adamın biricik gazetesi Penguin News bir Türk teknesinin adalarına geldiğini yazınca henüz tanışmadıklarımızla da ahbap oluyoruz.

ATATÜRK RESMİ NİYE YOK

Adada et fiyatları çok ucuz. Koyun etinin kilosu bizim paramızla 4 (dört) lira! Hemen her gün marketin kasap bölümüne uğruyoruz. Gene bir gün et reyonunda karar vermeye çalışıyoruz. Bu sefer fırında tandır yapacağız. Sibel koyunun

komple arka budunu almamızı öneriyor. Ben ön kolu alalım diyorum. Bildiğimden değil, aklımda bir tekerleme kalmış, ona dayanarak söylüyorum. Tekerlemeyi de tam olarak hatırlamıyorum; 'Kız alacaksın soydan, et alacaksın ön koldan,' gibi bir şey...

Karar vermeye çalışırken yanımıza orta yaşlı bir çift yaşıyoruz. Erkek olanı, "Türk müsünüz," diye soruyor. Eugene ve Sue Hurley ile böyle tanışıyoruz. Eugene İstanbul'daki Vestmar adlı denizcilik şirketinde yönetici olarak çalışmış. Biraz Türkçe biliyor. İstanbul'da geçirdiği iki yıl için, "hayatımın en güzel günleriydi," diyor. Daha önce karşılaştığımız Türkiye'ye gidenler gibi o da Türkiye'den ve Türklere'den övgüyle bahsediyor. Henüz Türkiye'ye gidip de Türklere'den kötü bahsedene birine rastlamadım. Hep merak ederim; acaba ayıp olmasın diye yüzümüze karşı mı böyle söylüyorlar, yoksa içtenlikle mi. Sanırım samimiler.

Artık adayı Eugene'nin cipiyle dolaşiyor, akşam yemeklerini evlerinde yiyoruz. Bir yandan da jeneratörün bozulan su pompasını tamir ettirmenin yollarını araştırıyoruz. Bir akşam da onlar Uzaklar'a yemeğe geliyorlar. Eugene çok heyecanlı. Bana soruyor: "Burası şimdi Türk toprağı sayılıyor, değil mi?" Evet, diye cevaplıyorum. Etrafını dikkatle inceledikten sonra tekrar soruyor: "Bir şey dikkatimi çekti. Atatürk resminiz nerede? İlk defa Atatürksüz bir Türk mekânı görüyorum!" İkimiz de şaşırıyoruz, sahiden de teknede Atatürk resmi yok. Bu durum Eugene'in dikkatini çekmiş. Hazır cevap Sibel atılıyor: "O bizim içimizde..." Eugene'in dikkatinden sonra benim de gözüm Atatürk'ü aramaya başlıyor. İlk fırsatta bir resmini bulup harita masasına koymaya karar veriyoruz.

BU ADA BAŞKA ADA

Falkland adalar grubunun batısındaki Saunders adasının Sealer Cove adlı koyuna demirliyoruz. 12 bin 400 hektarlık ada Falklandlar'daki diğer birçok ada gibi özel mülk. David ve Susan Pole Evans, kızları Louise, 6 bin koyunları, inekleri, atları, kazları, tavukları, köpekleri ve kedileriyle yılın on iki ayını bu adada hayvancılık ve çiftçilik yaparak geçiriyorlar.

Botu koyun çakıllı sahiline çekerken karşıdan atının üzerinde gelen David'i görüyoruz. 40 yaşlarında dev gibi bir adam.

David kesip yüzdüğü koca koyunu yolluk olarak bize verdi.

Dönüşün başlangıcı Falkland Adaları'na hoşgeldiniz.

Tüfeğini omzuna çaprazlama asmış. Kızıl bir sakalın çevrelediği yüzünden sağlık fıskırıyor. Gülümseyerek elini uzatıyor. Kocaman elleri nasır ve yara içinde. Tokalaşırken kendimi dikenli bir çalıyı tutuyor gibi hissediyorum. Peşine takılıp yamaçtaki evlerine doğru çıkıyoruz.

Adanın tam ortasındaki 'The Neck' adlı berzahta büyük bir 'Gentoo' pengueni kolonisi yaşıyor. Antarktika'da bir buçuk ay geçirdiğimiz penguenleri tekrar görmek Sibel'i çok sevindiriyor. Hele orada görmediğimiz 'Kral' cinsi penguenlerle karşılaşmak ikimiz için de sürpriz oluyor. Ürkütmeden yanlarına kadar sokuluyoruz. Bunlar adları gibi penguenlerin kralı... Altın sarısı gagaları ve aynı renk göğüsleriyle son derece asil ve vakur bir görünüşe sahipler. Tizden basa doğru dalgalanan sesleri insanın içine işliyor.

David, Falklandlar'da sadece bu adada yaşayan penguenleri görmek için gelen turist gemilerinin koyun açığına demirlediğinden bahsediyor. Yaz aylarında gelen bu gemiler aileye kazanç kapısı olmuş. Belli bir ücret karşılığında adalarına çıkıp penguenleri görmelerine izin veriyorlarmış.

FIRTINALAR DİYARI

Falkland Adaları dünyanın en rüzgârlı bölgelerinden biri. Rüzgâr gündüzdür fırtına şiddetinde esiyor. Pasifik Okyanusu'ndan gelen alçak basınç merkezleri birbiri peşi sıra üzerimizden geçiyor. Güney yarıkürede olduğumuz için rüzgâr alçak basınç merkezinin içinde saat yönünde dönerek esiyor. Önce kuzey batıdan esmeye başlayan fırtına, sistem doğuya doğru ilerledikçe güney batıya dönüyor. Buz gibi esen rüzgârın hızının sağanaklarda 50 knot'ı geçtiği çok oluyor.

Önümüzdeki uzun okyanus geçişi gözümüzde büyüdükçe büyüyor. Önlerinde böyle uzun ve meşakkatli bir yol uzanan denizcilerin, kaldıkları sakin koydan çıkmamak için türlü mazeretler icat ettiklerini biliyoruz. Biz de aynısını birçok kere yapmıştık! Fakat bu sefer mazeret üretmeye ihtiyacımız yok. Hava zaten çok kötü, dışarıda Güney Okyanusu çıldırıyor.

Güney Okyanusu'nun yumruğunu yemiş kişiler olarak bu vahşi denizden korkuyoruz. Zaman zaman kendimi ölümcül bir savaşın cephesindeymiş gibi hissediyorum. Sığındıkları siperlerde bekleyen askerler gibiyiz. Tabii ki burada sonsuza

Sibel Saunders adasında gentoo penguen kolonisinde, altın sarısı gagaları olan Kralları görünce çok sevindi.

kadar beklenmeyecek. Bir gün süngülerimizi takıp çıkacağız. Kimimiz yere düşecek, kimimiz karşıya ulaşacak.

8 BİN MİL DAHA...

Korkunun ecele faydası yok. Nihayet beklenen gün geliyor. Pole Evans ailesiyle vedalaşmak üzere son kez karaya çıkıyoruz. David kocaman bir koyunu kesip yüzmüş. "Niye zahmet ettin," diyorum. "Yolunuz uzun, haftalarca kara görmeyeceksiniz, hem bende bundan daha 5999 tane var," diye cevaplıyor. Suzan Sibel'e bir sepet dolusu yumurta veriyor. Koca bir takoz da sığır eti uzatıyor: "Bunu Kaptan Cook zamanından kalma yöntemle hazırlıyoruz. Baharat ve şeker şerbetiyle kaynatılıp fiçilerde tuzlanıyor, aylarca bozulmadan kalır. Türkiye'ye kadar bile dayanır."

Koyunu bacaklarından kış üstündeki bara bağlıyoruz. Sibel demir almak için başa gidiyor. Koydan çıkarken ana yelkeni basıyor. Arkasından flock açılıyor. David karadan boru çalıyor. Selamına aynı şekilde karşılık veriyoruz.

Uzaklar şimdiki Güney Okyanusu'nda. İlk hedefi Akdeniz! Bu 8 bin mile yakın bir yol demek. Sibel'e, "Kısmetse bu yolu iki ayda çığneriz," diyorum. Başını sallıyor. Arkasından her zamanki gibi birbirimize iyi yolculuklar diliyoruz: "Allah selamet versin?" **MBY**

SONSÖZ

Uzaklar II'nin dünyanın ucuna yaptığı seyahati, dört yılı aşkın bir süredir dergide yazıyorum. Artık sona geldik. Bu ayki yazıyla birlikte yazı dizimiz bitiyor. Okuyuculara Uzaklar'ın Horn Burnu ve Antarktika seferlerini ayrıntılı bir şekilde aktarmaya çalıştım. Bunu yaparken yaşadıklarımızı, hissettiklerimizi abartıp küçültmeden olduğu gibi yazmaya dikkat ettim. Umarım bunda başarılı olmuşumdur.

Bir zamanlar gazetelerde yayımlanan ve yıllar süren 'pehlivan tefrikaları' nı andıran yazı dizimizi sabırla okuyan okurlara, dergimizin eski genel yayın yönetmeni ve şimdiki patronu olan Selcen Tanınmış'a, dergi ekibine sabır ve ilgileri için teşekkür ederim.

Uzaklar'ın Falkland Adaları'ndan sonraki uzun okyanus geçişi oldukça maceralı ve heyecanlı geçti. 53 gün durmadan, gece gündüz yol aldık. Kolay değildi... Hele Güney Okyanusu'ndan çıkana kadar bıçak sırtında günler geçirdik. Birkaç kere kendi kendime; "İşte bitti, demek ki hayat çizgimiz buraya kadarmış," dediğimi hatırlıyorum. Ama koruyucu meleğimiz bu yolda da bizi terk etmedi ve onun sayesinde üçümüz de suyun üzerinde kalmayı başardık. Ona minnettarız...

Sealer Cove koyundan ayrılmak zor geldi.

Konuklarımızı "Türk toprağı"nda ağırladık.